mulier instituut

Rapport

Sportvissen in Nederland

Behoefte- en wensenonderzoek onder leden van Sportvisserij Nederland

Remko van den Dool, Maaike Heerschop

Mulier Instituut | 2023

Sportvissen in Nederland

Behoefte- en wensenonderzoek onder leden van Sportvisserij Nederland

In opdracht van Sportvisserij Nederland

Mulier Instituut
Remko van den Dool
Maaike Heerschop

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut
Utrecht, 13 augustus 2023
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer
U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding:
Mulier Instituut, de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.
Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Inhoudsopgave

Sportvissen in Nederland

1	**Inleiding**	**5**
1.1	Achtergrond	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Vraagstelling	5
2	**Onderzoeksmethode**	**7**
2.1	Benadering respondenten en steekproef	7
2.2	Vragenlijst	7
2.3	Respons	7
2.4	Analyse	8
2.5	Vergelijking met onderzoek in 2016	9
3	**Resultaten**	**10**
3.1	Algemene kenmerken vissers	10
3.2	Redenen om te vissen en het belang ervan voor de visser	14
3.3	Mening over viswater	17
3.4	De vangst, andere vissers en de VISpas	18
3.5	Verwachtingen lidmaatschap vereniging	21
3.6	Uitdagingen hengelsport	25
4	**Conclusie & aanbevelingen**	**31**
4.1	Conclusies	31
4.2	Aanbevelingen	33

Hoofdstuk 1

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de aanleiding, het doel en de onderzoeksvragen van het onderzoek.

1.1 Achtergrond

Met 672.764 leden/lidmaatschappen in 2022 is Sportvisserij Nederland een van de grootste sportbonden van het land. Iedereen die in Nederland in zijn vrije tijd in zoet water wil vissen, moet een VISpas hebben. Sportvisserij Nederland geeft de VISpas namens hengelsportverenigingen uit. De pas kost enkele tientjes per jaar. De leden zijn daarmee lid van een hengelsportvereniging die is aangesloten bij een van de zeven federaties en worden landelijk vertegenwoordigd door Sportvisserij Nederland.

De meeste leden vissen volgens een recent onderzoek van Kantar enkele keren per jaar (Kantar, 2021). Zij vissen voornamelijk op eigen gelegenheid. Daardoor is de binding met een vereniging minder sterk dan bij een sporttak waarvoor specifieke voorzieningen noodzakelijk zijn.

De meeste hengelsportverenigingen organiseren activiteiten voor hun leden, maar niet elke club heeft een eigen clubhuis voor samenkomsten. Om inzicht te krijgen in de wensen, behoeften en ideeën van de leden en de uitdagingen die zij zien, liet Sportvisserij Nederland dit onderzoek uitvoeren.

In 2016 heeft het Mulier Instituut een vergelijkbaar onderzoek uitgevoerd. De uitkomsten daarvan staan in het rapport 'Wat wil de sportvisser?' (Van der Roest & Davids, 2017). Waar mogelijk vergelijken we de uitkomsten van 2023 met die van 2016.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te geven in de wensen, behoeften, ideeën en uitdagingen van de leden van Sportvisserij Nederland.

1.3 Vraagstelling

De hoofdvraag van dit onderzoek is: **"Wat zijn de huidige wensen, behoeften, ideeën en uitdagingen die leden van Sportvisserij Nederland ervaren?"**

Om de hoofdvraag te beantwoorden, hebben we de volgende deelvragen geformuleerd:

- Welke redenen hebben leden van Sportvisserij Nederland om te vissen?
- Wat vinden leden van Sportvisserij Nederland van hun viswater en van de vangst?
- Wat vinden leden van Sportvisserij Nederland van de VISpas?

- Wat vinden en verwachten zij van hun hengelsportvereniging en van andere vissers?
- Welke uitdagingen zien de leden voor de toekomst van de hengelsport?

Om deze vragen te beantwoorden hebben we vragenlijsten uitgezet onder de leden van Sportvisserij Nederland.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de onderzoeksmethode (vragenlijst, analyse en respons). In hoofdstuk 3 beantwoorden we elke deelvraag aan de hand van de resultaten. In hoofdstuk 4 geven we de belangrijkste conclusies en formuleren we enkele aanbevelingen.

Hoofdstuk 2

Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk beschrijven we de methode van het onderzoek. We leggen uit hoe de vragenlijsten zijn samengesteld en verstuurd en wat de respons is.

2.1 Benadering respondenten en steekproef

Sportvisserij Nederland heeft in 2022 672.764 leden (van jong tot oud). Aan 346.378 *volwassen* leden waarvan het e-mailadres bekend is, heeft de bond een e-mail gestuurd met een uitnodiging voor het onderzoek. Via een unieke, individuele hyperlink in deze mail kwamen de respondenten terecht bij een door het Mulier Instituut geprogrammeerde vragenlijst.

Voor het onderzoek hebben we alleen mensen met een (kleine) VISpas benaderd. Deze pas is nodig om in zoet water te vissen en om langs de kust te vissen (in zout water). Vissers die uitsluitend in zoutwater vissen, hebben we dus niet in het onderzoek opgenomen.

2.2 Vragenlijst

We hebben in afstemming met Sportvisserij Nederland de vragenlijst (zie bijlage 1) opgesteld. De onderwerpen van deze vragenlijst zijn:

- visgewoonten;
- vismethoden;
- redenen om te vissen;
- het viswater;
- het veranderen van viswater;
- de vangst;
- leren van anderen en contact met andere vissers;
- de VISpas;
- de betekenis van het lidmaatschap.

De vragenlijst heeft het Mulier Instituut geprogrammeerd in het programma Alchemer. De programmeersoftware leverde een databestand volgens het SPSS-formaat. We hebben de data ook met SPSS geanalyseerd.

2.3 Respons

In totaal vulden 15.459 leden de vragenlijst volledig in (nettorespons: 4,5%). Daarnaast vulden 4.934 respondenten de vragenlijst gedeeltelijk in (sommigen vulden enkele centrale vragen niet in) (brutorespons: 5,9%). Deze respondenten hebben we niet in het onderzoek meegenomen. In het onderzoek hebben we alleen volwassenen meegenomen (vanaf 18 jaar).

De resultaten in het volgende hoofdstuk weerspiegelen de gewogen cijfers uit ons onderzoek en geven de samenstelling van de leden bij de bond weer (deze gebruikten we voor de weging).

2.4 Analyse

Omdat de respons van verschillende groepen vissers sterk verschilde, hebben we de data gecorrigeerd door te wegen. Deze wegingen hebben we voor alle uitkomsten in het rapport toegepast.

De belangrijkste correctie betreft de visfrequentie. Uit onderzoek van Kantar uit 2017 is bekend wat de visfrequentie van mensen met een VISpas is in zowel zoet als zout water. Daaruit blijkt dat de meeste mensen enkele keren per jaar vissen. Maar in het onderzoek reageerden vooral frequente vissers. Daarom is een correctie noodzakelijk (zie **tabel 2.1**).

Daarnaast hebben we gewogen op Kleine VISpas vs. VISpas, geslacht, leeftijd (vier groepen) en federatie (drie groepen). Voor de laatste kenmerken hebben we geput uit de samenstelling van het ledenbestand van Sportvisserij Nederland (stand van juli 2023). Doordat we op de kenmerken van alle leden hebben gewogen, kunnen we uitspraken over alle (volwassen) leden doen en niet alleen over de leden met een bekend e-mailadres.

Tabel 2.1
Weging, vergelijking ongewogen met gewogen uitkomsten
(in procenten)

		Gewogen	Ongewogen
Frequentie Zoet	Geen	5,2	7,1
	1-5x per jaar	42,9	7,0
	6-10x per jaar	22,8	10,6
	11-25x per jaar	18,6	24,7
	26-50x per jaar	7,9	22,6
	>50x per jaar	2,5	28,0
Frequentie Zout	Geen	46,7	75,1
	1-5x per jaar	34,1	13,9
	6-10x per jaar	10,1	4,7
	11-25x per jaar	6,5	3,7
	26-50x per jaar	2,0	1,5
	>50x per jaar	0,6	1,1
Geslacht	Man	94,5	97,1
	Vrouw	5,5	2,9
Leeftijd	18-35	22,3	10,2
	36-50	27,1	23,0
	51-65	29,0	37,1
	65-plus	21,6	29,7
Federatie	Gr, Fr, Dr, Oost	28,9	24,7
	Midden & Midwest	31,7	32,2
	Zuidwest & Limburg	32,3	37,9
	Kleine Vispas	7,1	5,2

Bron: Mulier Instituut, 2023.

2.5 Vergelijking met onderzoek in 2016

Het onderzoek bestaat voor een belangrijk deel uit vragen die we in 2016 ook hebben gesteld. Daardoor kunnen we voor meerdere onderwerpen de uitkomsten vergelijken. De vergelijking nemen we niet altijd in de tabellen op, omdat deze vanwege aanpassingen in de vragenlijst niet perfect is.

De data over 2016 hebben we overigens voor dit rapport opnieuw gewogen, zodat we ook deze data naar visfrequentie konden corrigeren. Destijds vond deze correctie niet plaats, waardoor die cijfers kunnen afwijken van ons rapport uit 2017.

Hoofdstuk 3

Resultaten

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten per onderwerp. We beschrijven eerst de algemene kenmerken van de onderzochte vissers en gaan daarna in op de resultaten aan de hand van de vraagstelling.

3.1 Algemene kenmerken vissers

Achtergrond

Het overgrote deel van de (volwassen) leden is man (97%). Het grootste deel is tussen de 51 en 65 jaar (29%) of tussen de 36 en 50 jaar (27%). De jongeren van 18 tot 35 jaar en de ouderen boven de 65 jaar maken beiden 22 procent van de deelnemers uit. De leeftijdsverdeling van de vissers komt redelijk overeen met die van de algemene bevolking (cbs.nl[1]).

Tabel 3.1
Vissers en de Nederlandse bevolking naar regio
(in procenten)

Regio	Vissers	Bevolking
Zuidwest-Nederland	29	36
Midwest-Nederland	25	30
Oost-Nederland	14	10
Groningen/Drenthe	9	5
Fryslân	6	4
Limburg	3	7

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

In tabel 3.1 staat het percentage vissers per regio en het percentage van de Nederlandse bevolking dat woont in die regio. Vissen is populairder in de minder dichtbevolkte gebieden. Het grootste deel is lid van Sportvisserij Zuidwest-Nederland (29%).

De helft van de vissers is middelbaar opgeleid (50%; bevolking in 2022: 38%). 24 procent is laagopgeleid (bevolking in 2022: 26%) en 26 procent is hoogopgeleid (bevolking in 2022: 37%) (Ministerie van OCW, 2022). Het percentage hoogopgeleiden is in vergelijking met de algemene bevolking dus lager onder vissers en het percentage middelbaar opgeleiden hoger.

[1] In 2021: 18-35 jaar 28%, 36-50 jaar 23%, 51-65 jaar 26%, 66 jaar of ouder 23%.

Van de leden heeft 7 procent een Kleine VISpas. De uitkomsten van dit onderzoek hebben we op dit kenmerk gewogen. Mensen die uitsluitend op zee vissen, hebben geen VISpas nodig en zijn niet in dit onderzoek vertegenwoordigd.

Visgewoonten

De helft van de vissers vist minder dan elf keer per jaar (53%; tabel 3.2). De visfrequentie van vrouwen is wat lager, maar het percentage frequente vissers is gelijk tussen mannen en vrouwen. Relatief veel jonge volwassenen (18-35 jaar) vissen één tot vijf keer per jaar. Ook het percentage frequente vissers in deze leeftijdsgroep is relatief hoog (7%).

Tabel 3.2
Visfrequentie naar geslacht en leeftijd
(in procenten, n=15.459)

	Totaal	Geslacht		Leeftijd			
		Man (n=14997)	Vrouw (n=444)	18-35 (n=1579)	36-50 (n=3549)	51-65 (n=5732)	66 of ouder (n=4599)
1-5x per jaar	28	28	34	32	24	27	29
6-10x per jaar	25	24	29	20	25	26	27
11-25x per jaar	29	29	20	27	31	28	28
26-50x per jaar	13	13	11	13	14	13	11
>50 x per jaar	6	6	5	7	6	6	4

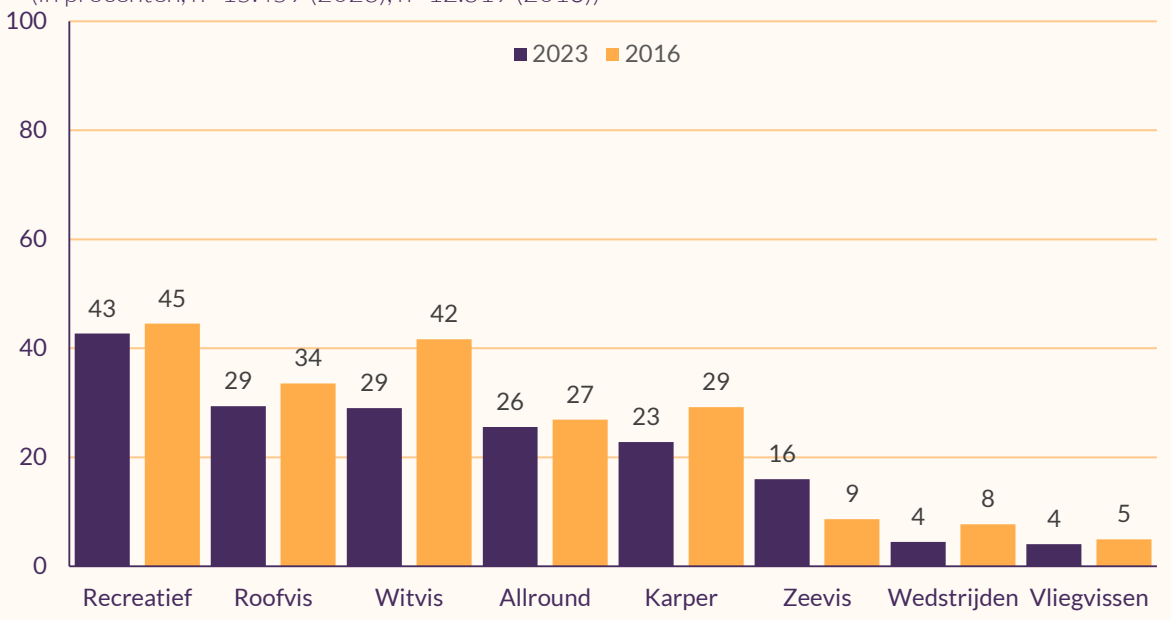
Bron: Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Bijna alle respondenten in ons onderzoek onder VISpas-bezitters vissen in Nederlandse binnenwateren (98%). Ongeveer de helft vist daarnaast in zee- of kustwater (54%).

Vismethoden

De meeste vissers hebben in de afgelopen twaalf maanden vanaf een oever gevist (68%). We zien hierin wel een verschil tussen zoet- en zoutwatervissers. Slechts een klein deel van de zoetwatervissers vist soms vanuit een boot (19%). Van de zoutwatervissers met een VISpas heeft bijna de helft in het afgelopen jaar vanuit een boot gevist (46%).

Figuur 3.1
Vismethoden
(in procenten, n=15.459 (2023), n=12.319 (2016))

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

De vissers hebben we gevraagd op welke manier(en) zij vissen. In figuur 3.1 vergelijken we de vismethoden uit 2023 met die uit 2016. De meesten vissen recreatief (43%). Dit zijn vooral vrouwen (70%). Slechts 4 procent doet aan wedstrijdvissen. Ook voor de frequente vissers is dit percentage laag (10%). Qua techniek en type vis zien we dat een kwart allround-visser is (26%).

Qua vistypen vist 29 procent op roofvis en witvis en 23 procent op karpers. Van alle vissers vist 16 procent op zeevis (grote meerderheid zoutwatervissers). In tabel 3.3 geven we de vismethoden weer per regio.

Tabel 3.3
Vismethoden naar regio*
(in procenten, n=15.459)

	Midden Nederland	Fryslân	Groningen /Drenthe	Limburg	Midwest-Nederland	Oost-Nederland	Zuidwest-Nederland	Gemiddelde
Recreatief vissen	44	45	46	51	36	49	38	44
Witvissen	32	28	38	43	23	42	22	33
Roofvissen	28	48	27	19	35	24	29	30
Allround-sportvissen	26	25	22	35	27	30	25	27
Karpervissen	25	14	22	33	23	21	26	23
Zeevissen	8	9	5	2	17	3	28	10
Vliegvissen	3	3	2	9	6	5	2	4
Wedstrijdvissen	4	3	5	7	5	2	6	4
Anders	3	-	6	1	2	4	2	3

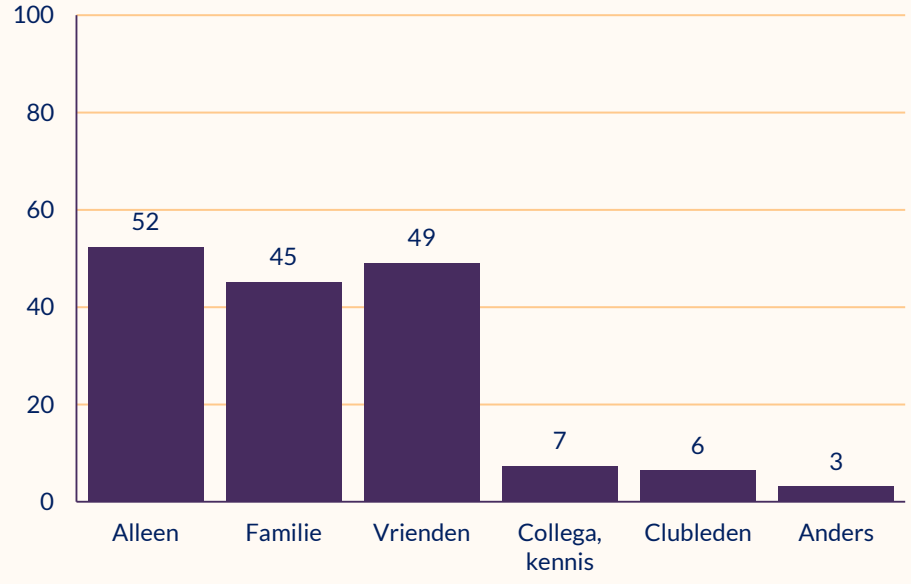
Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023

De percentages tellen niet op tot 100%, omdat vissers op meerdere manieren kunnen vissen.

Visgezelschap

Vissers vissen ongeveer net zoveel alleen als met familie en/of vrienden (52% alleen, 45% met familie, 49% met vrienden). Een klein deel vist met leden van hun hengelsportvereniging (6%; figuur 3.2).

Figuur 3.2
Met wie vist de visser?
(in procenten, n=15.459)

Bron: Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023

Totaal ligt boven de 100 procent omdat vissers meerdere antwoorden konden geven.

Mannen vissen vaker alleen dan vrouwen (niet in figuur; 54% vs. 19%) en vaker met vrienden (50% vs. 40%). Met familie vissen doen ze juist minder vaak (44% vs. 66%).

3.2 Redenen om te vissen en het belang ervan voor de visser

De belangrijkste reden om te vissen is dat vissers het een leuke activiteit vinden (64%) en om tot rust te komen (47%). Daarna zijn buiten zijn (33%), houden van de natuur (34%) en de spanning van het vangen en drillen van een vis (36%) belangrijke redenen om te vissen.

Uit het onderzoek van 2016 kwamen dezelfde punten naar voren (zie tabel 3.4). In 2023 konden de respondenten maximaal drie antwoorden aankruisen. In 2016 gold die beperking niet. De percentages zijn daarom in 2016 (fors) hoger.

Een visser van 66 jaar of ouder vist minder vaak om tot rust te komen (39%; 2023) en voor de ontspanning (18%) dan jongere leeftijdsgroepen.

Tabel 3.4
Belangrijkste redenen om te vissen naar leeftijd en vergelijking met 2016
(In procenten, n=15.459)

	2023	Leeftijd 2023				2016
		18-35 (n=1579)	36-50 (n=3549)	51-65 (n=5732)	66 of ouder (n=4599)	
Het is een leuke activiteit/voor mijn plezier	64	60	61	66	70	80
Om tot rust te komen	47	52	51	47	39	66
De spanning van het vangen en drillen van een vis	36	39	41	35	29	56
Ik houd van de natuur	34	37	33	32	35	65
Om buiten bezig te zijn	33	27	31	36	39	61
Het is een uitlaatklep voor het dagelijks leven/ontspanning	32	35	38	35	18	49
Voor gezelligheid/sociale contacten	16	18	17	14	17	31
Omdat ik nieuwsgierig ben naar water onder water leeft	5	8	5	5	3	16
Omdat ik vissen mooie dieren vind	4	9	4	3	2	-
Omdat mijn vrienden vissen	2	2	2	1	2	8
Omdat ik eens iets nieuws wil proberen	1	1	1	1	0	3
Anders	3	2	3	3	3	6

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Naarmate de visfrequentie omhoog gaat, neemt het percentage vissers dat vist voor hun plezier af (niet in tabel). Wanneer vissers vaker vissen, zijn 'de spanning van het vangen en drillen van een vis' en 'het is een uitlaatklep voor het dagelijks leven/ontspanning' belangrijkere redenen om te vissen.

Tabel 3.5
Belangrijkste redenen om te vissen, naar geslacht
(in procenten, n=15.459)

	Man	Vrouw
Het is een leuke activiteit/voor mijn plezier	64	67
Om tot rust te komen	47	59
De spanning van het vangen en drillen van een vis	37	24
Ik houd van de natuur	35	30
Om buiten bezig te zijn	33	36
Het is een uitlaatklep voor het dagelijks leven/ontspanning	32	33
Voor gezelligheid/sociale contacten	16	23
Omdat ik nieuwsgierig ben naar water onder water leeft	5	3
Omdat ik vissen mooie dieren vind	4	2
Omdat mijn vrienden vissen	1	7
Omdat ik eens iets nieuws wil proberen	1	5
Anders	3	2

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Vrouwen vissen vaker om tot rust te komen en minder om de spanning van het vangen en drillen van een vis (tabel 3.5).

Betekenis van vissen
Vissen is voor de helft van de vissers een leuke hobby naast andere hobby's die ze hebben (48%; tabel 3.6). Voor bijna een kwart van de vissers (23%) is vissen hun belangrijkste hobby en voor een deel van hen is vissen echt een passie (11%).

Uit deze resultaten blijkt dat de hengelsport zo belangrijk is voor de leden dat vrijwel niemand (99%) omwille van kritiek door derden overweegt ermee te stoppen. Voor slechts 16 procent zou de hobby ook voor een andere bezigheid plaats kunnen maken.

De betekenis van het vissen hangt samen met de visfrequentie. Zo is het aandeel vissers voor wie vissen echt een passie is het grootst in de groep vissers die meer dan vijftig keer per jaar vist (39%). Naarmate de visfrequentie afneemt, neemt ook het belang af (tabel 3.6).

De vissers voor wie de reden vooral het buitenleven en de ontspanning zijn en minder het vissen zelf, zijn vooral weinig frequente vissers (30% van de vissers die één tot vijf keer per jaar vissen).

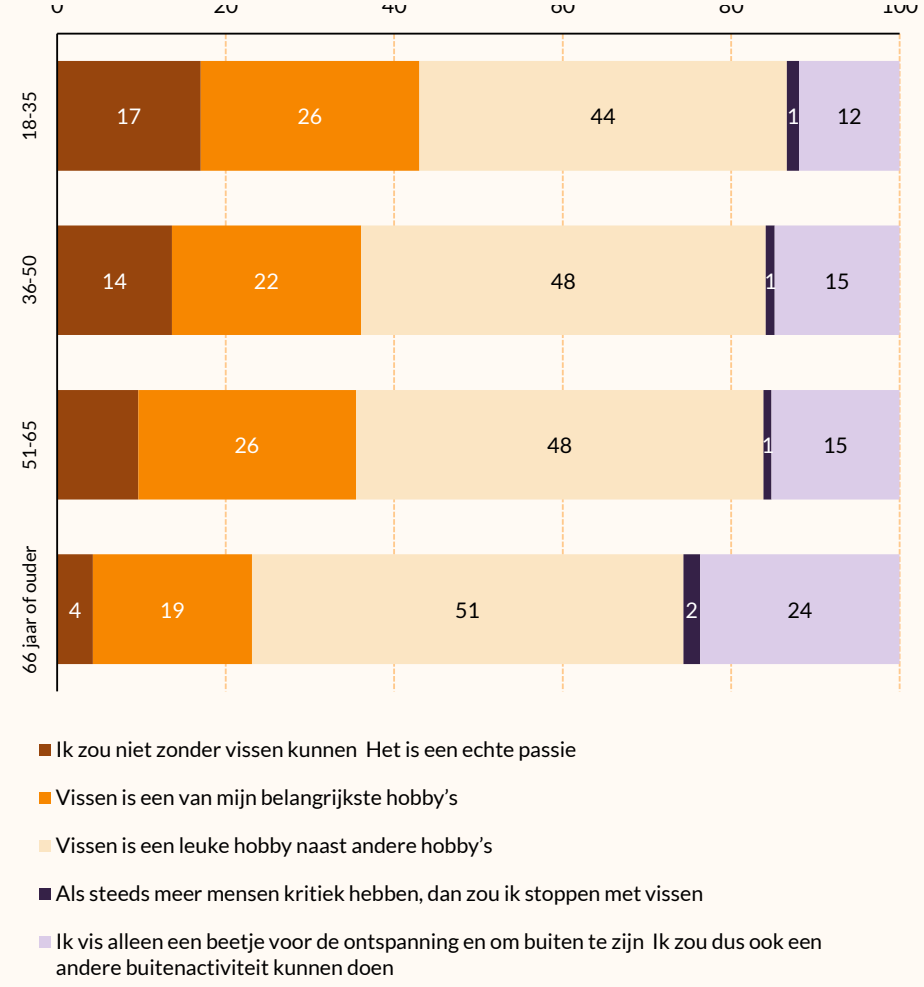
Tabel 3.6
Betekenis van vissen naar visfrequentie (1 antwoord mogelijk)
(In procenten, n=15.459)

	Totaal	1-5x per jaar (n=964)	6-10x per jaar (n=1484)	11-25x per jaar (n=3777)	25-50x per jaar (n=3552)	>50x per jaar (n=4845)
Vissen is een leuke hobby naast andere hobby's.	48	50	57	50	37	19
Vissen is een van mijn belangrijkste hobby's.	23	12	18	29	37	39
Ik vis alleen een beetje voor de ontspanning en om buiten te zijn. Ik zou dus ook een andere buitenactiviteit kunnen doen.	16	30	20	8	4	2
Ik zou niet zonder vissen kunnen. Het is echt een passie.	11	5	5	11	22	39
Als steeds meer mensen kritiek hebben, dan zou ik stoppen met vissen.	1	3	1	1	0	0

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Jongere vissers beschouwen vissen vaker als passie dan oudere vissers (figuur 3.3). Naarmate vissers in de oudere leeftijdsgroepen vallen, vinden zij vissen vaker een leuke hobby naast andere hobby's en vissen zij ook vaker voor hun ontspanning en om buiten te zijn.

Figuur 3.3
Betekenis vissen naar leeftijd
(in procenten, n=15.459)

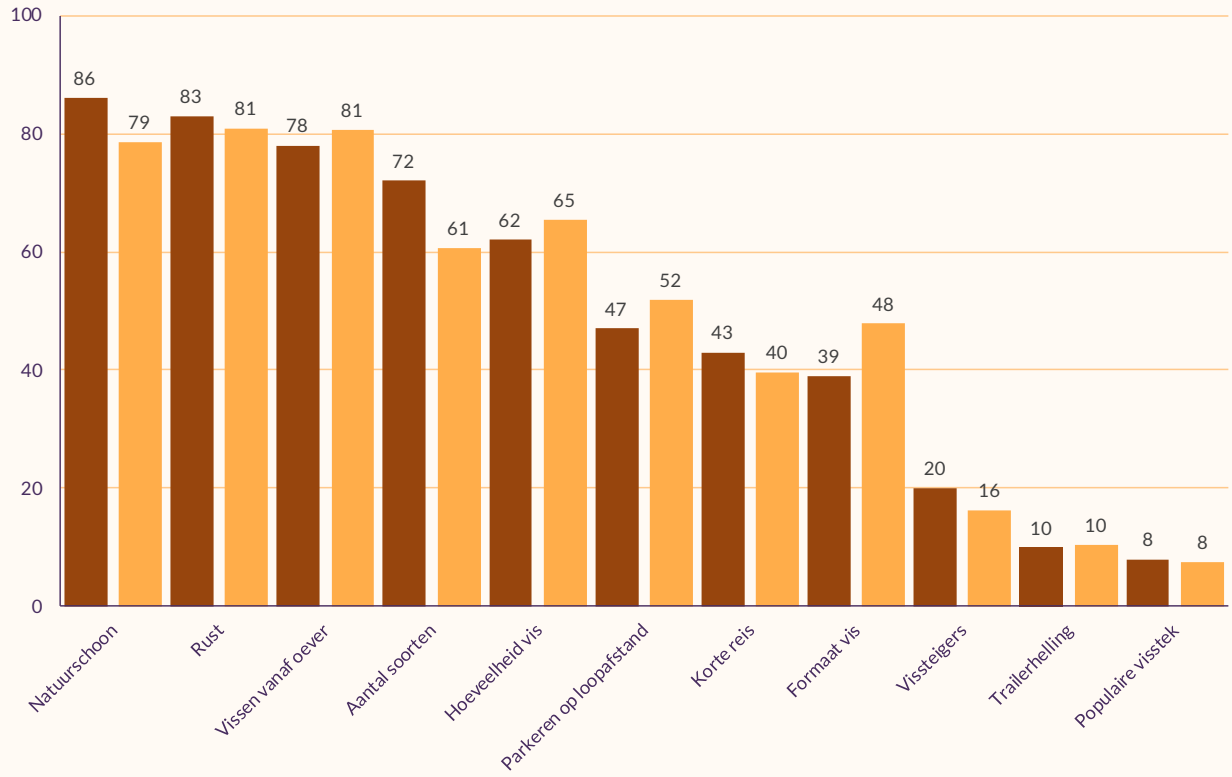
Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

3.3 Mening over viswater

Huidig viswater

Vissers vinden natuurschoon (86%) en rust (83%) het belangrijkst voor hun viswater. Daarna volgen de bevisbaarheid (78%) en de diversiteit van de vissoorten (72%). In 2016 vonden vissers de bevisbaarheid (81%) en de rust (81%) het belangrijkst, gevolgd door natuurschoon (79%; figuur 3.4).

Figuur 3.4
Belangrijk huidig viswater, vergelijking met 2016
(in procenten, n=15.459 (2023), n=12.319 (2016))

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Veranderen van viswater

Een groot deel van de vissers is in de afgelopen jaren niet veranderd van viswater (33%). Redenen om wel te veranderden van viswater zijn:

- nieuw viswater ontdekt (30%; 45% van de veranderaars);
- toegankelijkheid was verslechterd (25%; 37% van de veranderaars);
- tegenvallende vangsten (22%; 33% van de veranderaars).

In 2016 vroegen we naar een verandering van viswater in de afgelopen vijf jaar. Toen gaf maar liefst 69 procent van de vissers aan van viswater te zijn veranderd. Voor de mensen die van viswater waren veranderd, waren de redenen voornamelijk een verhuizing van de visser (30%) en tegenvallende vangsten (29%). Destijds ontbrak overigens de in 2023 het meest gekozen antwoordoptie 'nieuw viswater ontdekt'.

3.4 De vangst, andere vissers en de VISpas

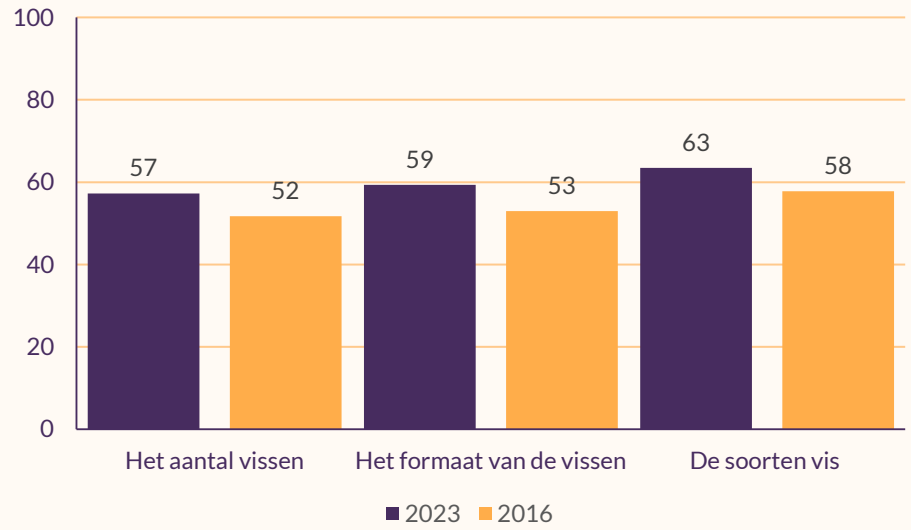
De vangst

Meer dan de helft van de respondenten is (heel) tevreden over hun vangst (qua aantal, formaat en soorten; zie tabel 3.7). Opvallend is wel dat de in zout water

vissende leden over het aantal en het formaat van de vissen veel minder positief zijn dan de zoetwatervissers (58%) en de vissers die zowel in zoet als in zout water vissen (45%).

In 2023 zijn vissers tevredener over de vangst dan in 2016. Voor het aantal, het formaat en de soorten vis ligt het percentage vissers dat (heel) tevreden is steeds minimaal 5 procentpunten hoger dan in 2016 (figuur 3.5).

Figuur 3.5
Tevredenheid met de vangst
(in procenten, n=15.459(2023) n=12.319 (2016))

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

De frequente visser is veel positiever over zijn vangst dan de visser die minder vaak vist (tabel 3.7). Van de vissers die meer dan vijftig keer per jaar vissen, is dat circa 70 procent en van degenen die één tot vijf keer per jaar vissen ruim 50 procent.

Tabel 3.7
Tevredenheid over de vangst naar visfrequentie
(percentage (heel) tevreden, n=15.459)

	Totaal	1-5x per jaar (n=964)	6-10x per jaar (n=1484)	11-25x per jaar (n=3777)	25-50x per jaar (n=3552)	>50x per jaar (n=4845)
De soorten gevangen vissen	63	55	61	67	73	76
Het formaat van de vissen	59	52	60	60	66	73
Het aantal vissen	57	53	53	59	64	72

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Het grootste deel van de zoetwatervissers neemt nooit vissen mee (88%). De helft van de zoutwatervissers neemt af en toe de vangst mee (51%) en een kwart doet dit geregeld of altijd (26%). De vissers in zowel zoet als in zout water nemen vaker de zoutwatervis mee (66%) dan de zoetwatervis (17%).

Hulp van en contact met andere vissers

Meer dan de helft van de vissers wil geen hulp van meer ervaren vissers, omdat zij zelf genoeg ervaring hebben of omdat ze daar geen behoefte aan hebben. Een kwart van de vissers staat wel open voor hulp van (voor hen onbekende) ervaren vissers. Dit percentage is lager dan in het onderzoek van 2016: toen stond 30 procent van de vissers open voor hulp van voor hen onbekende, ervaren vissers.

Net als in 2016 heeft twee derde van de vissers geen behoefte aan meer contact met andere vissers (al dan niet via een hengelsportvereniging). Een derde heeft wel behoefte aan contact met andere vissers, via een vereniging, buiten een vereniging om of allebei. Slechts een heel klein deel van de vissers vist vanwege de sociale contacten (16%).

De reikwijdte van de VISpas

Ruim een derde verwacht dat zij in heel Nederland mogen vissen met de VISpas (36%). 60 procent geeft aan te begrijpen dat dat niet in heel Nederland kan (tabel 3.8).

Tabel 3.8
Verwachtingen van VISpas naar visfrequentie
(in procenten, n=15.459)

	Totaal	Aantal keer vissen per jaar				
		1-5x	6-10x	11-25x	26-50x	>50x
Dat ik op al het water in Nederland mag vissen	36	34	33	35	41	42
Dat op veel water in Nederland mag vissen en begrijp dat dat niet voor ieder water kan	60	60	63	61	57	56
Dat ik alleen in de regio waar ik de VISpas voor heb gekocht kan vissen	4	6	3	4	3	2

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

We hebben gevraagd hoe vaak een visser niet op een gewenste plek kan vissen. Bij meer dan een derde komt het wel eens voor dat ze met hun VISpas niet mogen vissen in het water waar zij dat willen (36%). Hoe vaker een visser vist, hoe hoger het percentage waarbij dit wel eens voorkomt (tabel 3.9). Onder de hoogfrequente vissers (> 26 keer) is dit 49 procent.

Bijna de helft van de 18- tot 35-jarigen ervaart wel eens dat zij niet kunnen vissen in water waar zij dat willen (48%). Dit percentage neemt bij hogere leeftijdsgroepen telkens af. Meer dan de helft van de vissers die 66 jaar of ouder zijn, ervaart dit nooit (tabel 3.9).

Tabel 3.9
Mate waarin het wel eens voorkomt dat vissers met hun (Kleine) VISpas niet kunnen vissen waar zij dat willen, naar visfrequentie en leeftijd
(in procenten, n=15.459)

	Totaal	Aantal keer vissen per jaar					Leeftijd			
		1-5x	6-10x	11-25x	26-50x	>50x	18-35	36-50	51-65	66 of ouder
Ja	36	30	32	38	46	51	48	39	33	24
Nee	46	47	50	46	43	39	36	43	49	57
Weet ik niet	18	23	19	16	11	10	16	18	18	19

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

3.5 Verwachtingen lidmaatschap vereniging

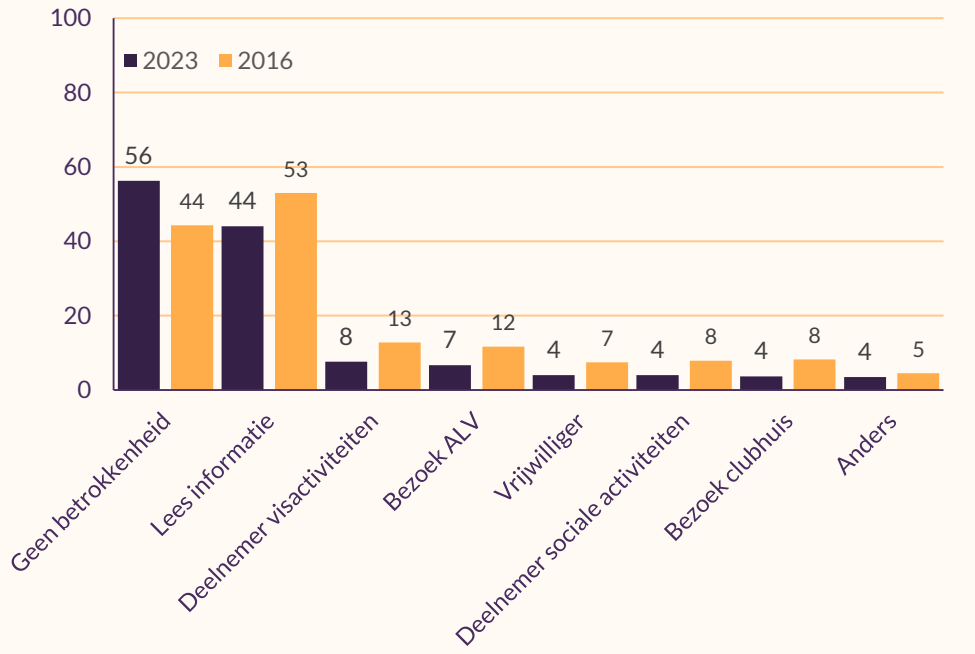
Betekenis lidmaatschap

De leden die beschikken over een (reguliere) VISpas zijn automatisch lid van een hengelsportvereniging. Dat geldt niet voor leden met een Kleine VISpas.

Meer dan de helft van de VISpas-bezitters is niet betrokken bij hun vereniging (56%). Naarmate vissers vaker vissen, zijn zij meer betrokken bij hun vereniging. Dan lezen ze bijvoorbeeld vaker de informatie van de vereniging en bezoeken ze vaker activiteiten of ledenvergaderingen (tabel 3.10). Van de laagfrequente vissers (één tot vijf keer per jaar) is 64 procent niet betrokken bij de vereniging en van de hoogfrequente vissers (meer dan vijftig keer per jaar) 39 procent.

In vergelijking met het onderzoek in 2016 zijn leden minder betrokken bij de hengelsportvereniging (figuur 3.6). In 2016 las 53 procent van de leden de informatie van de vereniging, in 2023 nog 44 procent. In 2016 was 44 procent van de leden niet betrokken bij de vereniging (of deed niks met de vereniging), in 2023 is dit opgelopen tot 56 procent. In 2016 waren de oudere leeftijdsgroepen ook meer betrokken bij een hengelsportvereniging.

Figuur 3.6
Betrokkenheid vereniging, vergelijking 2023 met 2016*
(in procenten, n=15.459 (2023) n=12.319 (2016))

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.
*In 2016 was de antwoordoptie 'ik ben nog geen vrijwilliger, maar zou wel iets willen doen' niet opgenomen.

Van de incidentele vissers heeft 64 procent geen enkele betrokkenheid bij hun vereniging (ook niet het lezen van informatie). Van de actieve vissers (vijftig keer per jaar of vaker) is dat 39 procent.

Tabel 3.10
Betrokkenheid hengelsportvereniging naar visfrequentie
(In procenten, n=15.459)

	Totaal	1-5x per jaar (n=964)	6-10x per jaar (n=1484)	11-25x per jaar (n=3777)	25-50x per jaar (n=3552)	>50x per jaar (n=4845)
Geen van deze/niet betrokken bij vereniging	56	64	63	53	46	39
Ik lees de informatie van de vereniging	44	39	41	47	50	51
Ik neem deel aan visactiviteiten die de vereniging organiseert	8	4	4	8	15	19
Ik bezoek de ledenvergadering van de vereniging	7	5	4	7	12	14
Ik neem deel aan de sociale activiteiten die de vereniging organiseert	4	3	2	4	8	10

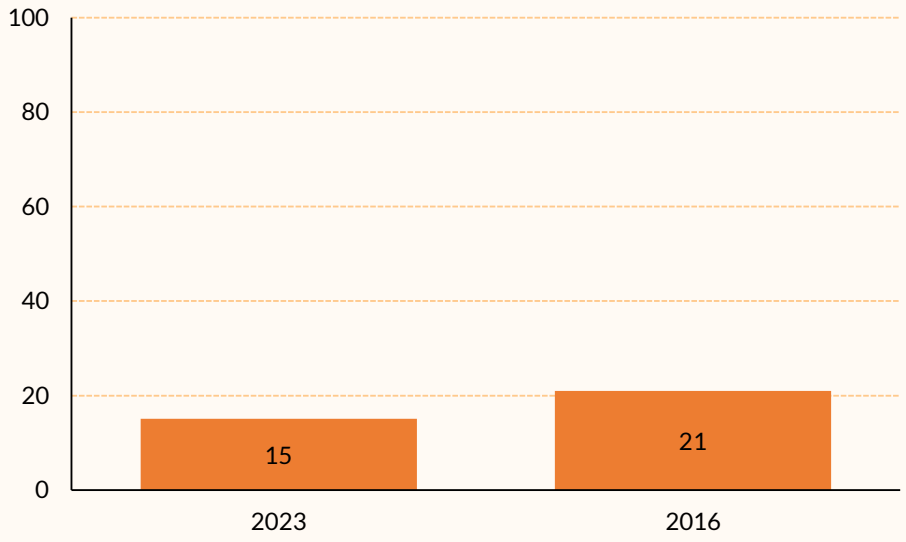
Tabel 3.10

Ik ben wel eens in het clubhuis van de vereniging	4	3	3	4	6	7
Ik ben vrijwilliger bij de vereniging	4	3	2	4	8	8
Ik ben nog geen vrijwilliger, maar zou wel iets willen doen voor de vereniging	3	1	2	4	5	8
Anders	4	3	4	3	4	5

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Van de leden is 15 procent naast het lezen van informatie op één of meerdere manieren betrokken bij een vereniging. In 2016 was dit 21 procent (figuur 3.7). Van de frequente vissers is 33 procent buiten het blad om betrokken en van de leden die één tot vijf keer per jaar vissen 10 procent (niet in tabel en figuur).

Figuur 3.7
Betrokkenheid bij vereniging, buiten het lezen van informatie
(in procenten, n=15.459 (2023) n=12.319(2016))

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Hoe ouder vissers zijn, hoe meer betrokken zij zijn bij een hengelsportvereniging (tabel 3.11).

Tabel 3.11
Betrokkenheid bij hengelsportvereniging naar leeftijd
(in procenten, n=15.459)

	Totaal	18-35 (n=1579)	36-50 (n=3549)	51-65 (n=5732)	66 of ouder (n=4599)
Geen van deze/niet betrokken bij vereniging	56	61	58	54	50
Ik lees de informatie van de vereniging	44	41	40	45	52
Ik neem deel aan visactiviteiten die de vereniging organiseert	8	5	7	9	10
Ik bezoek de ledenvergadering van de vereniging	7	3	4	8	12
Ik neem deel aan de sociale activiteiten die de vereniging organiseert	4	2	4	5	6
Ik ben wel eens in het clubhuis van de vereniging	4	2	3	4	6
Ik ben vrijwilliger bij de vereniging	4	1	4	5	6
Ik ben nog geen vrijwilliger, maar zou wel iets willen doen voor de vereniging	3	6	3	3	1
Anders	4	3	3	5	4

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Verwachtingen Sportvisserij Nederland

De respondenten konden in het onderzoek in eigen woorden drie verwachtingen opgeven van Sportvisserij Nederland en de bijbehorende federaties.
8.068 respondenten gaven ten minste één verwachting op. Hiervan hebben we willekeurig 1.320 respondenten geselecteerd waarvan we de antwoorden gecodeerd hebben. Zij noteerden samen 3.960 verwachtingen. Vergelijkbare antwoorden kregen dezelfde codes.

Vissers verwachten met name dat Sportvisserij Nederland zorgt voor goed viswater (24%; tabel 3.12). 'Toegang tot veel viswater in Nederland' en 'onderhoud van viswater' zijn voorbeelden hiervan. Daarna verwachten vissers met name dat Sportvisserij Nederland zorgt voor een goede visstand (18%), zoals: 'Op peil houden visstand' en 'Zorgen voor een goede visstand in de Nederlandse wateren'.

Vervolgens liggen hun verwachtingen vooral bij een goede visstek (12%). Daarbij noemen zij bijvoorbeeld dat deze vrij moet zijn van rietkragen.
Naast deze drie verwachtingen om beter te kunnen vissen, verwachten zij dat Sportvisserij Nederland hun belangen behartigt en hen vertegenwoordigt bij (lokale) overheden (15%). Een typerend citaat: 'Inzet om de sportvisserij te behouden, vooral in de politiek'.

Andere verwachtingen betreffen de controle en handhaving (11%). Hier verwachten de meeste vissers strengere controles op het hebben van een VISpas en op het illegaal meenemen van vis. Tot slot verwachten zij dat Sportvisserij Nederland hen van informatie voorziet (8%).

Tabel 3.12
Verwachtingen Sportvisserij Nederland in coderingen
(in procenten, n=15.459)

	Totaal
Goed viswater	24
Goede visstand	18
Belangenbehartiging/ vertegenwoordiging	15
Goede visstek	12
Controle en handhaving	11
Informatievoorziening	8
Overig	12

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

In het onderzoek in 2016 hebben we dezelfde vraag gesteld. Toen scoorde de visstand net iets hoger dan het viswater, nu is dat andersom. De belangenbehartiging kwam destijds nog na de controle en handhaving, maar is in het huidige onderzoek belangrijker.

3.6 Uitdagingen hengelsport

Kansen en bedreigingen
Vissers zien de volgende zaken als de belangrijkste bedreigingen voor de hengelsport (tabel 3.13):

1. sportvissers die rommel achterlaten (56%);
2. kritiek van omstanders/maatschappij op het vissen (50%);
3. sportvissers die de voorwaarden en gedragsregels aan hun laars lappen (46%);
4. sportvissers die slecht omgaan met de vis (36%).

Verder ziet 19 procent het dichtgroeien van visplekken als bedreiging en 16 procent het herbestemmen van visstekken als natuurgebied of voor een watersportfunctie.

De drukte (5%) en de sfeer (8%) noemen zij minder vaak. Andere bedreigingen die leden noemden (6%; onder 'Anders, namelijk') betreffen voornamelijk vervuiling van het water en de politieke druk. Slechts 5 procent ziet geen enkele bedreiging.

Welke bedreigingen vissers zien, verschilt per leeftijdsgroep (tabel 3.13). Zo vinden vier op de tien jongere vissers (18-35 jaar) de kritiek van omstanders/maatschappij een belangrijke bedreiging, terwijl dit onder de ouderen meer dan de helft is. Jongeren vinden vaker slechte omgang met vis een bedreiging, maar minder vaak dat vissers de regels aan hun laars lappen.

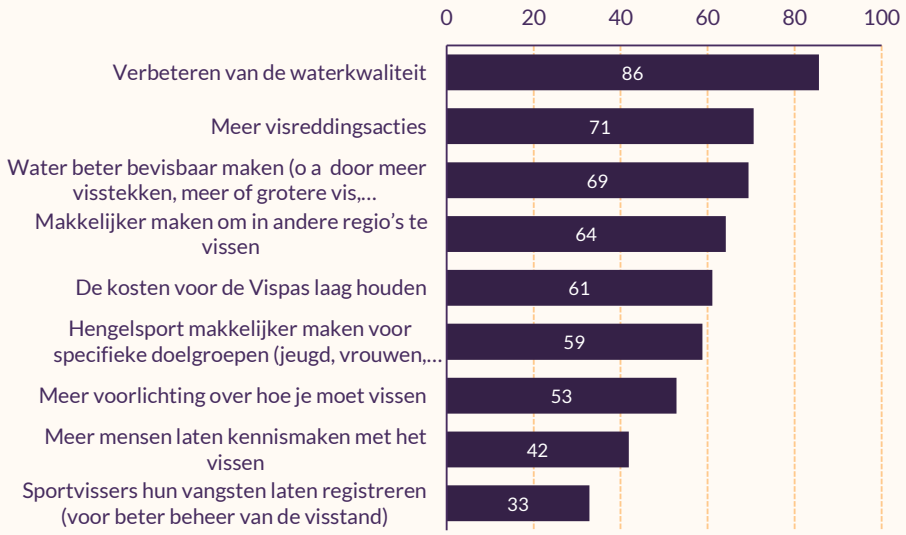
Tabel 3.13
Bedreigingen voor de hengelsport naar leeftijd
(In procenten, n=15.459)

	Totaal	18-35 (n=1579)	36-50 (n=3549)	51-65 (n=5732)	66 of ouder (n=4599)
Ik zie geen bedreigingen	5	7	5	3	5
Sportvissers die rommel achterlaten	56	59	54	55	56
Kritiek van omstanders/ maatschappij op het vissen	50	40	51	56	52
Sportvissers die de voorwaarden en (gedragsregels) aan hun laars lappen	46	37	46	49	51
Sportvissers die slecht omgaan met de vis	36	45	35	33	32
Afname aantal visstekken (door hinderlijke plantengroei)	19	22	20	17	19
Afsluiting van viswater (het wordt natuurgebied of alleen voor andere watersporten)	16	16	16	16	15
Tegenvallende vangsten	9	7	11	10	7
Sfeer verslechtert (o.a. ruzies, geluidsoverlast, of rommel)	8	10	10	8	6
Te druk met vissers	5	8	6	4	3
Vergrijzing van vissers	5	4	4	5	7
Anders	6	6	5	7	5

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Vissers konden aangeven welke maatregelen zij van belang vinden voor de toekomst van de sportvisserij (kansen). Zij konden antwoorden van '(zeer) belangrijk' tot 'onbelangrijk '. Als belangrijkste kozen ze het verbeteren van de waterkwaliteit: 84 procent scoorde dit als (zeer) belangrijk (figuur 3.8). De jongeren (18-35 jaar) vinden dit belangrijker dan de ouderen (50% vs. 42%, niet in figuur).

Figuur 3.8
Belangrijke kansen voor de sportvisserij
(in procenten, n=15.459)

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Naast het verbeteren van de waterkwaliteit vonden leden meer visreddingsacties (heel) belangrijk (69%), net als water beter bevisbaar maken (68%; tabel 3.14). Opvallend is dat het percentage voor deze onderwerpen oploopt naarmate de visfrequentie toeneemt. Overigens is dit bij bijna alle onderwerpen het geval. De enige uitzondering hierop is het laag houden van de kosten van de VISpas. Dat vinden vissers die minder vaak vissen belangrijker dan de vissers die vaak vissen.

Meer dan de helft van de vissers vindt voorlichting over hoe je moet vissen belangrijk (52% (heel) belangrijk). Bijna een derde vindt het belangrijk dat sportvissers hun vangsten gaan registreren (32%).

Een groot deel van de vissers vindt het belangrijk dat meer mensen kennis kunnen maken met vissen (41% (heel) belangrijk) en dat de hengelsport makkelijker wordt gemaakt voor doelgroepen zoals de jeugd (58%).

De respondenten konden in eigen woorden enkele andere voor de toekomst belangrijke zaken noemen. Zij noemden vooral voldoende en goed viswater, een goede visstand en minder politieke inmenging (n=951). Deze zaken sluiten aan bij de eerder genoemde verwachtingen van de leden over een vereniging (tabel 3.14).

Tabel 3.14
Belangrijke zaken toekomst sportvisserij naar visfrequentie
(in procenten (zeer) belangrijk, n=15.459)

	Totaal	1-5x per jaar (n=964)	6-10x per jaar (n=1484)	11-25x per jaar (n=3777)	25-50x per jaar (n=3552)	>50x per jaar (n=4845)
Verbeteren van de waterkwaliteit	84	82	84	86	83	85
Meer visreddingsacties	69	65	68	70	74	79
Water beter bevisbaar maken (o.a. door meer visstekken, meer of grotere vis, waterplantbeheer)	68	64	65	71	71	77
Makkelijker maken om in andere regio's te vissen	63	56	64	64	69	73
De kosten voor de VISpas laag houden	60	60	63	59	56	57
Hengelsport makkelijker maken voor specifieke doelgroepen (jeugd, vrouwen, gehandicapten)	58	56	53	59	62	64
Meer voorlichting over hoe je moet vissen	52	52	51	53	49	58
Meer mensen laten kennismaken met het vissen	41	38	37	43	46	51
Sportvissers hun vangsten laten registreren (voor beter beheer van de visstand)	32	29	31	34	33	36

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Negatieve reacties omstanders

Eerder zagen we dat de helft van de respondenten kritiek van omstanders/de maatschappij als bedreiging voor de hengelsport ervaart. We vroegen daarom hoe vaak respondenten negatieve reacties krijgen. Het grootste deel van de vissers krijgt (zelf) nooit negatieve vragen of reacties over het vissen (65%), een derde krijgt deze af en toe (33%) en enkelen geregeld (1%).

De betreffende vissers konden de negatieve reacties in hun eigen woorden toelichten. Rond de 5.500 respondenten deden dat. Ongeveer een tiende van deze open antwoorden hebben we (willekeurig) gecodeerd in vier categorieën (tabel 3.15). De eerste categorie betreft de pijn van de vis (55%), de tweede gaat over dat de visser een dierenbeul (of vergelijkbaar) is (27%), de derde over dat omstanders de visser sadistisch vinden (18%) en de laatste om dat vissen in het algemeen saai is (9%).

Tabel 3.15
Negatieve reacties (gecodeerde spontane antwoorden)
(in procenten, n=605)

	Totaal
De vis heeft pijn/het is zielig voor de vis	55
De visser is een dierenbeul	27
Als hobby dieren pijn doen is niet oké	18
Vissen is saai	9

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Opvallend is het verschil naar leeftijd. Zo krijgen vissers van 66 jaar of ouder geen opmerkingen dat vissen saai is, maar krijgen zij vaker te horen dat dieren pijn doen als hobby ongewenst is.

Welzijn vis

De vissers hebben we ook gevraagd wat zij doen om het welzijn van een gevangen vis te bevorderen (zie figuur 3.9). Bijna alle vissers zetten de vis zo snel mogelijk terug in het water (93%) en bijna allemaal hebben ze een hakensteker of onthaaktang bij zich (83%). Daarnaast onthaken veel vissers de vis met natte handen (76%).

De zoutwatervissers lijken zich iets minder bezig te houden met het welzijn van de gevangen vis: bij hen liggen de percentages lager dan bij de zoetwatervissers. De meest frequente vissers (meer dan vijftig keer per jaar) gebruiken vijf maatregelen, tegenover 4,1 door de minst frequente vissers (één tot vijf keer per jaar).

Figuur 3.9
Manieren om welzijn vis te bevorderen
(in procenten, n=15.459)

Bron: Mulier Instituut, vragenlijst onder leden Sportvisserij Nederland, 2023.

Naar leeftijd zien we voor de drie belangrijkste methoden geen verschil (niet in tabel). Naar vismethode zien we dat vooral de (kleinere groep) vliegvissers anders met dierenwelzijn omgaat. Zij onthaken vaker met natte handen, gebruiken vaker een knooploos of rubberen schepnet en gebruiken minder vaak een schepnet (naast vissen zonder weerhaak). Wedstrijdvissers daarentegen onthaken minder vaak met natte handen en gebruiken vaker een leefnet. Met name karpervissers en vliegvissers spreken andere vissers op dierenwelzijn aan.

Hoofdstuk 4

Conclusie & aanbevelingen

In dit hoofdstuk geven we de conclusies van het rapport weer en doen we enkele aanbevelingen voor Sportvisserij Nederland.

4.1 Conclusies

Het Mulier Instituut heeft in opdracht van Sportvisserij Nederland onderzoek uitgevoerd naar de wensen, behoeften, ideeën en uitdagingen van volwassen leden van Sportvisserij Nederland. We hebben in kaart gebracht welke redenen leden hebben om te vissen, wat ze vinden van het viswater, de vangst en de VISpas, wat ze vinden en verwachten van de hengelsport en andere vissers en welke uitdagingen ze zien voor de hengelsport.

De gemiddelde visser is een man die middelbaar opgeleid is en tot 25 keer per jaar vist, bij voorkeur in binnenwater.

Het antwoord op de deelvragen werken we hieronder uit.

Redenen om te vissen en het belang ervan voor de visser
De belangrijkste reden om te vissen is plezier. Daarnaast vissen beoefenaars vooral om tot rust te komen. Sociale contacten noemen leden relatief weinig als reden om te vissen. 11 procent noemt vissen hun passie. Voor 16 procent is ontspannen/buiten zijn de hoofdzaak en het vissen zelf een bijzaak. Voor 23% is vissen één van hun belangrijkste hobby's en de helft noemt vissen een leuke hobby naast andere hobby's (48%).

Mening over het viswater
De belangrijkste eigenschap van viswater is voor de meeste vissers natuurschoon en rust. Het grootste deel van de vissers wisselt niet van viswater. Wanneer zij wel wisselen van water, is dit voornamelijk omdat zij ander viswater hebben ontdekt of omdat de toegankelijkheid van hun water verslechterde.

De leden zijn overwegend positief over de vangst wat betreft het aantal soorten, de hoeveelheid en het formaat van de vis. Sinds 2016 zijn zij hier positiever over geworden. In 2023 zijn de leden vooral positief over het aantal soorten gevangen vis. Zoutwatervissers zijn negatiever over hun vangst dan zoetwatervissers.

Sociale aspecten: contact en hulp
Opvallend is dat vissers nauwelijks behoefte hebben aan hulp van andere vissers en ook niet op zoek zijn naar meer contact met andere vissers. Wat betreft de redenen om te vissen is contact met anderen ondergeschikt.

De VISpas
De VISpas biedt voor meer dan een derde van de vissers te weinig keuze qua water aan: zij mogen niet vissen waar zij dat willen.

Wat vinden en verwachten zij van hun hengelsportorganisaties?
Meer dan de helft van de leden is niet betrokken bij hun hengelsportvereniging. Een redelijk deel van de vissers leest wel de informatie van de vereniging, maar verder is de betrokkenheid gering. Hoe ouder de visser, hoe meer betrokken deze is bij de vereniging. Vergeleken met het onderzoek uit 2016 zien we dat de leden minder betrokken zijn.

Visssers verwachten met name van Sportvisserij Nederland dat zij zorgen voor goed en genoeg viswater en voor een goede visstand. Dit betreft dus vooral het viswater zelf. Pas in een latere instantie noemen zij belangenvertegenwoordiging bij de (decentrale) overheid.

Welke uitdagingen en kansen zien de leden voor de toekomst van de hengelsport?
Als grootste uitdaging voor de sportvisserij zien leden vissers die rommel achterlaten op hun visstek, vissers die regels aan hun laars lappen en vissers die slecht omgaan met de gevangen vis. Ook kritiek van omstanders en de maatschappij vormt een uitdaging.

Kansen, door meer dan 60 procent genoemd, zien de vissers bij het verbeteren van de waterkwaliteit, meer visreddingsacties, de bevisbaarheid verbeteren, het makkelijker maken om in andere regio's te vissen en de kosten voor de VISpas laag houden.

Ongeveer de helft noemde daarnaast: hengelsport aantrekkelijker maken voor bepaalde doelgroepen en meer voorlichting geven over hoe je moet vissen. Tot slot noemde meer dan een derde: meer mensen met vissen laten kennismaken en vissers hun vangsten laten registreren.

Dierenwelzijn: negatieve reacties en oplossingen
Het grootste deel van de vissers heeft geen last van negatieve reacties van anderen tijdens het vissen. Vissers die wel af en toe negatieve reacties krijgen, horen het vaakst dat het zielig is voor de vis of dat de vis pijn heeft.

Bijna alle vissers houden rekening met het welzijn van de vis. Dat is opvallend, omdat veel vissers vinden dat anderen slecht omgaan met gevangen vis. Vissers houden met name rekening met het welzijn door de vis zo snel mogelijk terug te zetten in het water en een hakensteker of onthaaktang te gebruiken.

4.2 Aanbevelingen

Voor veel leden is vissen niet hun belangrijkste hobby. Zij vinden het leuk om te doen naast andere hobby's. Het lijkt daarom belangrijk om vissen aantrekkelijker te maken. Bijvoorbeeld door te zorgen voor een betaalbare VISpas en meer viswater.

Leden geven namelijk aan dat zij regelmatig ergens willen vissen waarvoor zij geen vergunning hebben. Daarnaast geven vooral minder frequent vissende leden aan dat zij de kosten voor VISpas laag willen houden. Het oplossen van deze belemmeringen kan bijdragen aan de aantrekkelijkheid en daarmee het behouden en aantrekken van leden.

Problemen

Uit het onderzoek komen daarnaast drie structurele problemen voort voor het vissen in Nederlandse wateren:

- De geringe binding van een visser met de hengelsportvereniging. Dit onderzoek laat zien dat de huidige binding van leden met hun club zeer laag is. Een van de redenen is dat men, in tegenstelling tot bij veel andere sporten, de lokale vereniging doorgaans niet nodig heeft om te vissen. Voor veel sporttakken is een opleiding de belangrijkste basis voor de binding aan een club en een sporttak.
- De beperkte leermogelijkheden voor aspirant-leden. Uit het onderzoek in 2016 bleek dat vaders vistechnieken vaak overdragen op hun zoon (72% is via familie in aanraking gekomen met vissen, 36% via vrienden). De meeste vissers leren dus vissen buiten een club om. Voor mensen die niet beschikken over familieleden en naasten die zelf vissen, is het minder vanzelfsprekend om te leren/gaan vissen. Dit geldt ook voor groepen die wellicht wel willen vissen, maar minder bekend zijn met de methoden en de vissoorten in Nederland (bijv. omdat ze buiten Nederland zijn geboren).
- Kritiek van sportvissers en omstanders op de toegepaste vismethoden. In de maatschappij ontstaat een steeds sterkere roep om dierenleed te beperken. Ook sportvissers hebben hier steeds meer aandacht voor en vinden het belangrijk dat hun medesportvissers zorgvuldig omgaan met de vangst. Soms krijgen sportvissers hierover kritiek van omstanders.

Oplossingen

We denken dat deze drie problemen te verkleinen zijn door opleidingen in de vorm van cursussen en video's bij de hengelsportverenigingen aan te bieden. Hiermee kunnen zij zowel de binding met leden versterken als nieuwe groepen vissers aanspreken. Het doel van deze cursussen en video's is het leren van vistechnieken, mede gericht op zorgvuldig omgaan met vis.

Sportvisserij Nederland kan de verenigingen ondersteunen bij het ontwikkelen van het materiaal hiervoor. Voor situaties waar lokale hengelsportverenigingen dit niet (kunnen) aanbieden, kan Sportvisserij Nederland haar eigen mediakanalen inzetten.

mulier
instituut
16KG
Gimnetic
Energy Improvement
7+1
SS Ball bearings
OWC bearing
XP

Bronnen

Kantar (2021). *Sportvisserij in 2020: nationale participatie en economische bijdrage van de hengelsport*. https://www.sportvisserijnederland.nl/over-ons/feiten-en-cijfers/

Ministerie van OCW (2022). *Onderwijsniveau van de bevolking*. www.ocwincijfers.nl

Van der Roest, J.W. & Davids, A. (2017). Wat wil de sportvisser? Mulier Instituut.

Bijlage 1 – Vragenlijst

Vraaglijst Sportvissen in Nederland 2023

Visgewoonten

Wat voor soort VISpas heeft u?

Klik op de juiste foto. Onderaan kunt u op 'volgende' klikken.*

Vist u in Nederlandse binnenwateren?*

( ) Ja

( ) Nee

Hoe vaak vist u ongeveer per jaar in Nederlands binnenwater?*

Visgewoonten

Vist u in Nederlands zee- en/of kustwater?*

( ) Ja

( ) Nee

Hoe vaak vist u ongeveer per jaar in Nederlands zeewater en/of kustwater?*

_____

Vismethoden

Heeft u in de afgelopen 12 maanden vanuit een boot gevist?*

( ) Nee

( ) Ja, alleen in binnenwater

( ) Ja, alleen in zee- en/of kustwater

( ) Ja, zowel binnen- als zee- en/of kustwater

Hoe vaak vist u op één of meer van de volgende manieren?

	Vaak	Regelmatig	Af en toe	Nooit
Recreatief vissen (op alles wat wil bijten)	( )	( )	( )	( )
Allround sportvissen (met allerlei technieken, gericht op diverse soorten)	( )	( )	( )	( )
Wedstrijdvissen	( )	( )	( )	( )
Vliegvissen	( )	( )	( )	( )
Witvissen	( )	( )	( )	( )
Roofvissen	( )	( )	( )	( )
Karpervissen	( )	( )	( )	( )
Zeevissen	( )	( )	( )	( )
Anders	( )	( )	( )	( )

Met wie vist u doorgaans? Meer antwoorden mogelijk.*

[ ] Alleen

[ ] Met familie

[ ] Met vrienden

[ ] Met collega's, kennissen

[ ] Met leden hengelsportvereniging

[ ] Anders, namelijk:: _____*

Redenen om te vissen

Wat zijn voor u de drie belangrijkste redenen om te vissen?
U kunt maximaal 3 antwoorden aankruisen.*

[ ] Het is een leuke activiteit/voor mijn plezier

[ ] De spanning van het vangen en drillen van een vis

[ ] Voor gezelligheid/sociale contacten

[ ] Het is een uitlaatklep voor het dagelijks leven/ontspanning

[ ] Om tot rust te komen

[ ] Om buiten bezig te zijn
[ ] Ik houd van de natuur
[ ] Omdat ik vissen mooie dieren vind
[ ] Omdat ik nieuwsgierig ben naar wat er onder water leeft
[ ] Omdat ik eens iets nieuws wil proberen
[ ] Omdat mijn vrienden vissen
[ ] Anders, namelijk:: _____*

Kies de stelling die het beste bij u past*
( ) Ik zou niet zonder vissen kunnen. Het is een echte passie
( ) Vissen is een van mijn belangrijkste hobby's
( ) Vissen is een leuke hobby naast andere hobby's
( ) Als steeds meer mensen kritiek hebben, dan zou ik stoppen met vissen
( ) Ik vis alleen een beetje voor de ontspanning en om buiten te zijn. Ik zou dus ook een andere buitenactiviteit kunnen doen

Uw viswater

Hoe belangrijk vindt u het volgende over viswater in het algemeen?*

	Belangrijk	Neutraal	Onbelangrijk
Aantal vissoorten (diversiteit)	( )	( )	( )
Hoeveelheid vis in het algemeen	( )	( )	( )
Formaat aanwezige vis (lengte en gewicht)	( )	( )	( )
Rust	( )	( )	( )
Natuurschoon	( )	( )	( )
Korte reisafstand	( )	( )	( )
Parkeergelegenheid op loopafstand van de visstek	( )	( )	( )
Bevisbaarheid vanaf de oever	( )	( )	( )
Plek waar vaak andere vissers komen (populaire visstek)	( )	( )	( )
Aanwezigheid van vissteigers	( )	( )	( )
Aanwezigheid van trailerhellingen	( )	( )	( )

Veranderen van viswater

Als u momenteel ergens anders regelmatig vist dan dat u een aantal jaren geleden deed, waarom is dat dan? Meer antwoorden mogelijk.*
[ ] Ik vis niet ergens anders
[ ] Te druk met vissers
[ ] Nieuw viswater ontdekt
[ ] Nieuwe vistechniek ontdekt
[ ] Toegankelijkheid viswater (o.a. dichtgroeien kanten)
[ ] Bevisbaarheid water (o.a. waterplanten)
[ ] Sfeer verslechterde (o.a. ruzies, geluidsoverlast of rommel)
[ ] Tegenvallende vangsten

[ ] Behoefte andere omgeving
[ ] Behoefte andere vissoorten
[ ] Vanwege verhuizing
[ ] Andere reden, namelijk: _____*

De vangst

Hoe tevreden bent u in het algemeen over uw vangsten?*

	Heel tevreden	Tevreden	Neutraal	Ontevreden	Heel ontevreden
Het aantal vissen	( )	( )	( )	( )	( )
Het formaat van de vissen	( )	( )	( )	( )	( )
De soorten vis die u vangt	( )	( )	( )	( )	( )

Neemt u wel eens zoetwatervis mee? *
( ) Nee, nooit
( ) Ja, af en toe
( ) Ja, geregeld
( ) Ja, altijd

Neemt u wel eens zoutwatervis mee? *
( ) Nee, nooit
( ) Ja, af en toe
( ) Ja, geregeld
( ) Ja, altijd

Leren van anderen en contact met andere vissers

*Sommige vissers hebben moeite met vissen, omdat zij bepaalde vistechnieken minder goed beheersen. Hulp van ervaren vissers zou hen kunnen helpen.

Wilt u zelf wel eens hulp van meer ervaren vissers?*
( ) Ja, alleen van bekenden
( ) Ja, ook van onbekenden
( ) Nee, ik heb genoeg ervaring
( ) Nee, ik heb daar geen behoefte aan

Heeft u behoefte aan meer contact met andere vissers, al dan niet via een hengelsportvereniging? *
( ) Ja, via een vereniging
( ) Ja, buiten een vereniging om
( ) Ja, zowel in als buiten een vereniging
( ) Nee

De VISpas

Komt het wel eens voor dat u met uw VISpas of Kleine VISpas niet kan vissen in een viswateren waar u wel zou willen vissen?*

( ) Ja
( ) Nee
( ) Weet ik niet

Wat verwacht u van de VISpas? *

( ) dat ik op al het water in Nederland mag vissen
( ) dat ik op veel water in Nederland mag vissen en begrijp dat dat niet voor ieder water kan
( ) dat ik alleen in de regio waar ik de VISpas voor heb gekocht kan vissen

Betekenis lidmaatschap

Hoe bent u betrokken bij uw hengelsportvereniging?
Meer antwoorden mogelijk.*

[ ] Ik lees de informatie van de vereniging
[ ] Ik neem deel aan visactiviteiten die de vereniging organiseert
[ ] Ik neem deel aan sociale activiteiten die de vereniging organiseert
[ ] Ik bezoek de ledenvergadering van de vereniging
[ ] Ik ben wel eens in het clubhuis van de vereniging
[ ] Ik ben vrijwilliger bij de vereniging
[ ] Ik ben nog geen vrijwilliger, maar zou wel iets willen doen voor de vereniging
[ ] Geen van deze/niet betrokken bij vereniging
[ ] Anders, namelijk: _____*

Wat wilt u dat uw hengelsportvereniging voor u doet?
Meer antwoorden mogelijk.*

[ ] Organiseren van visactiviteiten
[ ] Organiseren van sociale activiteiten
[ ] Organiseren van activiteiten voor de jeugd
[ ] Instructies of trainingen geven
[ ] Informatie over hoe te vissen
[ ] Informatie over waar te vissen
[ ] Zorgen voor een goede visstand van het water in mijn buurt
[ ] Viswater beschikbaar stellen
[ ] Onderhouden visstekken
[ ] Vissteigers en visplekken verzorgen
[ ] Geen van deze/ik heb geen interesse in de vereniging
[ ] Anders, namelijk: _____*

Sportvisserij Nederland is een landelijke organisatie van en voor sportvissers. Wat verwacht u van deze organisatie en de regionale federaties? Geef maximaal 3 verwachtingen op.*

[ ] Verwachting 1: _____*
[ ] Verwachting 2: _____*
[ ] Verwachting 3: _____*
[ ] Ik heb geen verwachtingen

Toekomst en bedreigingen

Wat zijn volgens u mogelijk de drie grootse bedreigingen voor de hengelsport?
U kunt maximaal drie antwoorden aanvinken.*

[ ] Ik zie geen bedreigingen
[ ] Kritiek van omstanders/maatschappij op het vissen
[ ] Te druk met vissers
[ ] Sportvissers die rommel achterlaten
[ ] Sportvissers die slecht omgaan met de vis
[ ] Sportvissers die de voorwaarden en (gedragsregels) aan hun laars lappen
[ ] Afname aantal visstekken (door hinderlijke plantengroei)
[ ] Afsluiting van viswater (het wordt natuurgebied of alleen voor andere watersporten)
[ ] Sfeer verslechtert (o.a. ruzies, geluidsoverlast, of rommel)
[ ] Tegenvallende vangsten
[ ] Vergrijzing van de vissers
[ ] Anders, namelijk:: _____*

Hieronder staan negen zaken die belangrijk kunnen zijn voor de sportvisserij in de toekomst. Geef aan hoe belangrijk u deze vindt.*

	Zeer belang-rijk	Belang-rijk	Redelijk belang-rijk	Enigszins belang-rijk	Onbe-langrijk
Water beter bevisbaar maken (o.a. door meer visstekken, meer of grotere vis, waterplantenbeheer)	( )	( )	( )	( )	( )
Hengelsport makkelijker maken voor specifieke doelgroepen (jeugd, vrouwen, gehandicapten)	( )	( )	( )	( )	( )
Meer mensen laten kennismaken met het vissen	( )	( )	( )	( )	( )
Verbeteren van de waterkwaliteit	( )	( )	( )	( )	( )
Makkelijker maken om in andere regio's te vissen	( )	( )	( )	( )	( )
De kosten voor de Vispas laag houden	( )	( )	( )	( )	( )
Meer visreddingsacties	( )	( )	( )	( )	( )
Sportvissers hun vangsten laten registreren (voor beter beheer van de visstand)	( )	( )	( )	( )	( )
Meer voorlichting over hoe je moet vissen	( )	( )	( )	( )	( )

Welke andere zaken zijn voor u belangrijk voor de toekomst van de sportvisserij?*

( ) Belangrijk voor mij is of zijn:: _____*
( ) Geen andere

Krijgt u wel eens negatieve vragen of reacties over het vissen? Zo ja, hoe vaak?*
( ) Nee, nooit
( ) Ja, af en toe
( ) Ja, geregeld

[indien ja] Welke negatieve vragen of reacties heeft u gekregen? *

_____

Wat doet u om het welzijn van een gevangen vis te bevorderen?
Meerdere antwoorden mogelijk.*
[ ] Met natte handen een vis onthaken
[ ] Vis zo snel mogelijk weer terug in het water zetten
[ ] Ik heb altijd een hakensteker of onthaaktang bij me
[ ] Ik gebruik een rubberen of knooploos schepnet
[ ] Ik gebruik een rubberen of knooploos leefnet
[ ] Ik gebruik een onthaakmat
[ ] Ik vis weerhaakloos
[ ] Ik spreek andere vissers erop aan als ze de vis niet goed behandelen
[ ] Ik gebruik geen leefnet
[ ] Anders, namelijk:: _____*

Achtergrond

Wat is uw geslacht?*
( ) Man
( ) Vrouw
( ) Overig

Wat is uw leeftijd?* _____

Wat zijn de vier cijfers van uw postcode? Als u deze niet weet, of niet wilt geven, dan vult u niets in.

_____

Wat is uw hoogst voltooide opleiding?*
( ) Lagere school, mulo, mavo, vmbo, lbo
( ) Mbo, havo, vwo, hbs
( ) Hbo, universiteit

Deelname aan panel

Sportvisserij Nederland wil vissers vragen kunnen stellen over uiteenlopende sportvisserijonderwerpen. Bent u bereid om hier in de toekomst aan mee te werken? U krijgt dan af en toe een email, waarmee u net als voor deze vragenlijst via internet vragen kunt beantwoorden.
( ) Ja
( ) Nee

" is one of the following answers ("Ja")

Fijn dat u af en toe vragen wilt beantwoorden. U kunt hier uw e-mailadres noteren.
Het Mulier Instituut stuurt als uitvoerder van dit onderzoek alleen uw e-mailadres naar Sportvisserij Nederland.

Afsluiting
Wilt u in aanmerking komen voor één van de acht Shimano hengel & molen-combinaties naar keuze? Zo ja, vul dan hieronder uw e-mailadres in.

_____

Remko van den Dool
Maaike Heerschop

Mulier Instituut | 2023